

Justis- og politidepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

Deres ref

Vår ref
200800272- /RLP

Dato 17/2-2009

NOU 2007:13 Den nye sameretten. Høringsuttalelse.

Ref.: Justis- og politidepartementets ekspedisjon av 15. februar 2008 vedrørende innstilling (NOU 2007:13) fra Samerettsutvalget II (SRU II).

Fiskeri- og kystdepartementet (FKD) har følgende merknad til de aktuelle lovforslag.

1: Ad den foreslåtte kartleggings- og anerkjennelsesloven og de to forslag til lov om rettsforhold og disponering av grunn og naturressurser i Nordland og Troms.

FKD viser til at Stortinget i behandlingen av finnmarksloven i juni 2005 ga regjeringen i oppdrag å få gjennomført en utredning av bl.a. samer og andres rett til fiske i havet utenfor Finnmark. Regjeringen nedsatte i juni 2006 Kystfiskeutvalget for Finnmark som fikk i oppdrag å forestå nevnte utredning. Utvalgets innstilling NOU 2008:5 Retten til fiske i havet utenfor Finnmark ble lagt fram 18. februar 2008. Den har vært på høring og innstillingen og høringsuttalelsene er nå til behandling i FKD.

På denne bakgrunn vil FKD vise til at en ikke har tilstrekkelig grunnlag til å kommentere de to aktuelle lovers forslag om kartlegging og anerkjennelse av rettigheter og om disponering av grunn og naturressurser. Først når regjeringen har tatt stilling til forslag nedfelt i Kystfiskeutvalgets innstilling vil det være naturlig for FKD å kommentere de to aktuelle lovforslagene sett i forhold til forvaltning av viltlevende marine ressurser. FKD ber JD ta kontakt dersom det i den videre behandling av forslagene fra SRU II skulle bli aktuelt å vurdere forhold relatert til fiskeri og havbruksforvaltningen.

Postadresse
Postboks 8118 Dep
0032 Oslo

Kontoradresse
Grubbegata 1
Org. nr : 972 417 815

Telefon *
22 24 90 90
Nett: ikd.dep.no

Telefaks
22 24 95 85

Saksbehandler
Richard L. Pedersen, 22 24 64 96
postmottak@ikd.dep.no

2: Ad den foreslåtte saksbehandlings- og konsultasjonsloven.

FKD ser forslaget langt på vei som en kodifisering av konsultasjonsavtalen mellom regjeringen og Sametinget av 11. mai 2005.

FKD har, med utgangspunkt i nevnte konsultasjonsavtale, gjennomført en rekke konsultasjoner og informasjonsmøter med Sametinget, bl.a. om Kystfiskeutvalget for Finnmarks mandat, om strukturvirkemidler i fiskeflåten og om ny havressurslov.

FKD vil på generelt grunnlag støtte forslaget om en saksbehandlings- og konsultasjonslov og kan samtidig vise til følgende:

2.a – akvakulturloven

FKD viser til SRU IIs forslag til endring av akvakulturloven (jf. side 1286).

Utvalget foreslår en ny § 9 a som skal lyde:

Når det etter loven her overveies å treffe beslutninger, for eksempel i form av akvakulturtillatelse, som kan få virkning for naturgrunnlaget i tradisjonelle samiske områder, får reglene i lov xx. xxxx 200x nr. xx anvendelse i tillegg til ellers gjeldende saksbehandlingsregler.

Departementet viser til at tillegget "for eksempel i form av akvakulturtillatelse" ikke nødvendigvis er egnet til å belyse i hvilke tilfeller reglene i utkastet til saksbehandlings- og konsultasjonsloven kommer til anvendelse. Beslutninger om akvakulturtillatelse får ikke i alle tilfeller virkning for naturgrunnlaget.

En tillatelse til akvakultur er en sum av rettigheter og plikter for innehaver av tillatelsen. Hovedkomponentene i tillatelsen fremgår av akvakulturloven § 5, første ledd og består av rett til produksjon av bestemte arter, i et bestemt omfang, på bestemte lokaliteter. Det normale vil være at tillatelse til produksjon av bestemt art på bestemt lokalitet tilstås i samme vedtak. Disse elementene av tillatelsen kan imidlertid også tildeles på forskjellig tidspunkt og i ulike vedtak slik at man for eksempel etter forvaltningsloven har separat klagefrist for deler av tillatelsen. Det er likevel å anse som én tillatelse ettersom virksomheten bare kan utøves når man kan produsere en bestemt art på bestemt lokalitet.

FKD mener imidlertid at dersom tillatelsen som tildeles blir knyttet til en lokalitet med tilstrekkelig ledig kapasitet, bør dette ikke foranledige behandling etter saksbehandlings- og konsultasjonsloven. I disse tilfeller er hensynet til ivaretagelse av samiske interesser allerede ivare tatt gjennom forutgående saksbehandling.

Imidlertid bør saksbehandlings- og konsultasjonsloven komme til anvendelse dersom det skal klareres en ny eller utvidet lokalitet. Dette er også omtalt i kap. 10 i Ot.prp. nr. 61 (2004-2005) om lov om akvakultur: "I utøvelsen av akvakultur vil lokalisering av slik virksomhet kunne konkurrere med andre brukerinteresser i kystsonen, herunder også

samiske interesser. Ved lokalisering av akvakultur vil således samiske fiskerier kunne ha et særlig vern mot søknader om lokalisering av akvakultur på tradisjonelle fiskeplasser, men dette er en form for arealbrukshensyn som fiskerimyndighetene må ta hensyn til i sin saksbehandling." Departementet antar for øvrig at § 10 i saksbehandlings- og konsultasjonsloven vil ha liten selvstendig betydning utover reglene om avveining av arealhensyn etter akvakulturloven § 16.

Departementet vil følgelig fjerne nevnte leddsetning og forslag til ny § 9 a blir da lydende slik:

Når det etter loven her overveies å treffe beslutninger som kan få virkning for naturgrunnlaget i tradisjonelle samiske områder, får reglene i lov xx. xxxx 200x nr. xx anvendelse i tillegg til ellers gjeldende saksbehandlingsregler.

I henhold til forslag til saksbehandlings- og konsultasjonslov § 13 har samiske interesser rett til å bli konsultert i den utstrekning tiltak har direkte betydning for dem.

Samiske interessers forhold til akvakultur er drøftet i Ot.prp nr. 61 (2004-2005) om lov om akvakultur kap. 10 hvor det heter: "Departementet ser det ikke som naturlig å tolke ILO-konvensjonen dit hen at den gir samer særskilte fortrinn fremfor andre søkere ved tildeling av akvakulturtillatelse. Dette fordi akvakultur er en form for virksomhet som neppe vil utgjøre en naturressurs slik ordet er brukt i konvensjonen, og fordi akvakultur heller ikke utgjør noen tradisjonell samisk virksomhet."

Retten til konsultasjon i forbindelse med tildeling eller utlysning av akvakulturtillatelser vil således være begrenset.

2.b – havne- og farvannsloven

I den foreslåtte saksbehandlings- og konsultasjonslov foreslås det å innta henvisning til dette lovverk i bl.a. vegloven, plan- og byggingsloven, naturvernloven og bergverksloven for å sikre samisk deltakelse og medbestemmelse i beslutningsprosesser i forbindelse med tiltak som kan få virkning i tradisjonelle samiske områder.

Det geografiske virkeområdet for saksbehandlings- og konsultasjonsloven er angitt som "Loven her gjelder for beslutninger og tiltak som planlegges iverksatt i tradisjonelle samiske områder, og for andre beslutninger og tiltak som kan få virkning på samisk materiell kulturutøvelse i slike områder. Loven får også anvendelse på beslutninger og tiltak som gjelder petroleumsvirksomhet på norsk kontinentalsjikk nord for 62 N og på beslutninger og tiltak som ellers kan få innvirkning på samiske eller annen materiell kulturutøvelse i samiske kyst- og fjordområder". Norges territorialgrense vil utgjøre den absolutte grensen for hvilke sjøområder som kan tas under behandling.

Ansvar for Lov om havner og farvann m.v. av 8. juni 1984 nr. 51 (hfl.) er tillagt FKD. Hfl. har til hensikt å legge forholdene til rette for en best mulig planlegging, utbygging og drift av havner og trygge sjøtransporten. Lovens virkeområde er angitt i hfl. § 2, 1 og 2 ledd til *"Loven gjelder norsk indre farvann og på norsk sjøterritorium ellers. For lovens virkeområde på land gjelder § 14. Loven gjelder også for vassdrag så langt de er farbare med fartøy fra sjøen"*. Innenfor hfl. sitt virkeområde kan offentlige myndigheter treffe tiltak om farvannsregulering, utbygging av fyrlys og sjømerker med mer. Lovutvalget har ikke fremsatt forslag om endring av hfl. som følge av ny lov om saksbehandling og konsultasjoner i NOU 2007: 13.

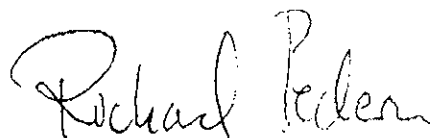
Plan- og byggingslovens bestemmelser kommer også til anvendelse på søknader om tiltak etter hfl i havner, havneanlegg og tiltak i farvannet innenfor grunnlinjen. Forslaget i NOU 2007: 13 sikrer med dette samers rett til deltakelse i beslutningsprosessen for tiltak som iverksettes etter hfl. via henvisning til de nye saksbehandlingsreglene i plan- og byggingsloven.

Imidlertid gjelder hfl. innenfor Norges sjøterritorium/territorialgrensen som går utover plan- og byggingslovens geografiske virkeområde. Dersom det fastsettes for eksempelvis ankringsplass etter hfl i et område utenfor grunnlinjen, vil ikke lovutvalgets forslag til saksbehandlings- og konsultasjonslov komme til anvendelse, selv om dette tiltaket skulle komme i strid med samiske fiskeriinteresser i samme område. FKD legger imidlertid til grunn at dette er tatt i betraktning ved lovutvalgets lovforslag i NOU 2007: 13 *Den nye sameretten*.

Den 27. juni 2008 fremmet FKD forslag om ny lov om havner og farvann som vil erstatte ovennevnte hfl. Til orientering bemerkes at det ikke er fremmet forslag om henvisning til NOU 2007:13 og lov om saksbehandling og konsultasjoner i ny havne- og farvannslov.

Med hilsen

Arne Benjaminsen
ekspedisjonssjef

Richard L. Pedersen
seniorrådgiver